

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie 12.09.2025

Meie 24.09.2025

nr 1.1-10.1/4034-1,
RAM/25-1000/-1K
nr 8-2/7484

Masukorralduse seaduse ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise seaduse eelnõu kooskõlastamine

Austatud minister

Rahandusministeerium on esitanud Justiits- ja Digiministeeriumile kooskõlastamiseks masukorralduse seaduse ning rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muutmise seaduse eelnõu.

Justiits- ja Digiministeerium kooskõlastab eelnõu märkustega.

I. Sisulised märkused

- 1. Eelnõu §-dega 1 ja 2** soovitakse täpsustada seaduses Maksu- ja Tolliameti (edaspidi *MTA*) ja Rahapesu Andmebüroo (edaspidi *RAB*) õigust saada pangasaladust sisaldavaid andmeid, sh konto väljavõtet, ning seda ka isiku teadmata.

Seletuskirjas viidatud õiguskantsleri 1. juuli 2025. a kirjast nr 7-7/250081/2504808 (edaspidi *õiguskantsleri kiri*) tulenevalt kui pangakontode väljavõtetele juurdepääsu laiendatakse seaduses, peab sellega kaasnema põhjalik proportsionaalsuse analüüs (õiguskantsleri kirja kokkuvõtte p 3). Õiguskantsler enda kirjas rõhutanud, et: „Arvestades seda, kui tundlikuks teabeks võib pangakonto väljavõtet pidada, oleks võinud sellist laadi teabele juurdepääsu loomisele eelneada ühiskonnas arutelu ning parlamentaarne debatt. Samuti on mõistlik eeldada, et säärase teabevahetuse võimaluse loomisele pööratakse tähelepanu eelnõu seletuskirjas ning analüüsitakse seejuures ka normi kooskõla põhiseadusega, sealhulgas normi proportsionaalsust“ (õiguskantsleri kirja p 24). Õiguskantsler on selgitanud, et pangasaladuse hoidmise kohustuse piirang, ehk siis juhtumid, mil pangasaladust avaldatakse, tähendab inimese jaoks tugevat privaatsusõiguse piirangut Eesti Vabariigi põhiseaduse (edaspidi *PS*) §-de 13, 14, 19 ja 26 mõttes ja juriidiliste isikute puhul ettevõtlusvabaduse piirangut PS § 31 mõttes (õiguskantsleri kirja p 5). Seoses eelnõu § 2 p-ga 1 seonduvalt on õiguskantsleri kirjas rõhutatud, et pangasaladuse hoidmise kohustuse piiramine isiku teadmata, ehk pangasaladuse avaldamine, on olemuselt sarnane jälitustegevusega ehk varjatult isikuandmete kogumisega. Õiguskantsler on rõhutanud pangasaladusega seonduvalt üldiselt, et: „Niivõrd tõsise põhiõiguste piirangu puhul peab olema selge, kes ja mis eesmärgil põhiõigust piirab ja analüüsi käigus tuleb näidata, et saavutatav eesmärk on sedavõrd oluline, et kaalub piirangute intensiivsuse üles“ (õiguskantsleri kirja kokkuvõtte p 2 viimane lõik).

Seletuskirjas on analüüsitud üksnes kolmandate isikute riivet (PS § 11, 19, 31 mõttes) seoses kohustusega aidata riigil teha maksuõiguslikku järelevalvet. Eelnõu seletuskirjas puudub eelnõus kavandatud punktide alusel teiste õiguskantsleri kirjas viidatud põhiõiguste riive proportsionaalsuse analüüs.

Eeltoodust tulenevalt palume seletuskirja täiendada õiguskantsleri 1. juuli 2025. a kirjas viidatud kõigi põhiõiguste riivete proportsionaalsuse analüüsiga.

Eelnõu seletuskirjas tuleks põhiseaduspärasuse analüüs esitada seletuskirja 3. osas "Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs" eraldi viimase alajaotusena. Kui loetavuse huvides on mõttekam esitada põhiseaduspärasuse põhjalik analüüs konkreetse sätte põhjenduse juures, saab seletuskirja 3. osa viimases alajaotuses esitada viite vastavale argumenteeritud analüüsile ning alajaotuses esitada üksnes kokkuvõtlik järeldus. Või vastupidi, põhjalik analüüs esitatakse viimases alajaotuses ning vastavat piirangut sisaldavate normide juures on viide eraldi alaosas esitatud põhiseaduspärasuse analüüsile.

2. **Eelnõu § 1 p-ga 2** soovitakse sätestada loetelu teabest, mida MTA võib nõuda täitmisregistri kaudu.

Palume seletuskirja täiendada selgitusega, et andmete väljastamisel tuleb mh arvestada täitmisregistri põhimäärusega, sh § 9 lõikes 3 sätestatud tingimus, et juurdepääsu taotlemisel märgitakse, milliste andmete kohta ja millisel õiguslikul alusel soovib kasutaja hakata päringuid tegema.

3. **Eelnõu § 2 p-ga 1** soovitakse laiendada kohustatud isiku konfidentsiaalsuskohustust.

Võttes arvesse, et täitmisregistri infovahetuskanali kaudu päringute tegemisel saab kohustuslikuks kuvada andmesubjektile infot päringu kohta andmejälgijas, palume seletuskirjas selgitada, et füüsilist isikut teavitab RAB andmejälgija kaudu peale seda kui teabele sätestatud andmesubjekti piirangu alus on ära langenud. Samuti palume seletuskirjas selgitada, kuidas toimub hilisem juriidilise isiku teavitamine tehtud päringust.

4. **Eelnõu § 2 p-ga 3** sätestatakse, milliseid andmeid ja millistel alustel on RAB-I õigus saada täitmisregistri vahendusel.

Kehtiv säte vajab muutmist ning seega ka eelnõu täiendamist selles osas, et päringuid tehakse täitmisregistri infovahetuskanali kaudu, mitte elektroonilise arestimissüsteemi kaudu (kehtivas sättes viidatud säte § 63¹ on kehtetuks tunnistatud). Samuti palume ka seletuskirja vastavalt muuta.

II. Normitehnilised, mõju- ja keelemärkused

5. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõjuanalüüsi kohta.

Lähtudes Vabariigi Valitsuse reglemendi § 6 lõikest 5 ja arvestades seda, et on palju märkuseid, palume eelnõu esitada Justiits- ja Digiministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liisa-Ly Pakosta
justiits- ja digiminister

Lisad: Eelnõu ja seletuskirja failid Justiits- ja Digiministeeriumi märkustega.

Maarja-Liis Lall (5477 0628, maarja-liis.lall@justdigi.ee)
Birgit Hermann
Eleri Kästik
Mari Käbi
Kristel Niidas